

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ, ΣΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΕΤΕΙΩΝ ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1821 ΚΑΙ ΤΗΣ 1^{ΗΣ} ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1955
ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ 24.3.2018 ΚΑΙ ΩΡΑ 8ΜΜ**

Πανιερότατε,
Κύριε Δήμαρχε,
Κυρίες και Κύριοι,

Θα ήθελα πρώτα να ευχαριστήσω θερμά για την πρόσκληση να είμαι ομιλητής στον πάνδημο αυτό εορτασμό των εθνικών επετείων της 25ης Μαρτίου 1821 και της 1ης Απριλίου 1955. Είναι ιδιαίτερα τιμητικό να προσκαλείσαι να μιλήσεις για τις δυο κορυφαίες εθνικές μας επετείους οι οποίες σηματοδότησαν μια καινούργια πορεία, τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Κύπρο, αφού ύστερα από ένα επικό παλλαϊκό ξεσηκωμό κατάφεραν να κερδίσουν την εθνική τους ανεξαρτησία και ελευθερία, μετά από μια μακρά περίοδο δουλείας.

Γιορτάζοντας την επέτειο του 1821, γιορτάζουμε και τιμούμε τα γεγονότα, κυρίως, όμως, τα διδάγματά της. Τιμούμε τον ηρωισμό των αγωνιστών και τη θυσία τους, αλλά και τις αξίες και τα ιδανικά που τους ενέπνευσαν να αφιερώσουν το υπέρτατο αγαθό, τη ζωή τους.

Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 ήταν τρανό παράδειγμα της αγάπης για την ελευθερία και της αγωνιστικότητας του ελληνικού λαού. Ενός λαού, που είχε επίγνωση της βαριάς εθνικής κληρονομιάς του και ήθελε με κάθε τρόπο να αποτινάξει τον τουρκικό ζυγό που τον έπνιγε. Γι' αυτό, αφηφώντας κάθε κίνδυνο, επιδόθηκε σ' έναν αγώνα άνισο και τιτάνιο, όμοιο του οποίου δεν είναι εύκολο να καταγράψει η ιστορία των λαών.

Τετρακόσια ολόκληρα χρόνια το ένδοξο ελληνικό έθνος, που στο παρελθόν ήταν ο φωτοδότης της ανθρωπότητας, έζησε κάτω από το ζυγό ενός ανελέητου και βάνουσου κατακτητή. Βασανίστηκε, υπέφερε, αλλά δεν έχασε στιγμή την ελπίδα και την προσδοκία της εθνικής του αποκατάστασης. Η ψυχή του Έλληνα δεν υποδουλώθηκε και το πνεύμα του δε λύγισε ποτέ.

Η 25η Μαρτίου 1821 παραμένει η κορυφαία στιγμή της νεότερης ιστορίας του ελληνικού έθνους, αφού σήμανε την παλιγγενεσία του. Εκείνη την άνοιξη οι λίγοι και ανίσχυροι ραγιάδες, μη αντέχοντας άλλο τη σκλαβιά τεσσάρων αιώνων, με ελάχιστα μέσα στη διάθεσή τους, τα έβαλαν με την πανίσχυρη Οθωμανική αυτοκρατορία. Ύψωσαν το λάβαρο της Επανάστασης, βροντοφώναξαν «*Ελευθερία ή Θάνατος*» κι έγραψαν με το αίμα τους την απαρχή της ιστορίας της νεότερης Ελλάδας.

«Κι αν είμαστε ολίγοι εις το πλήθος του Μπραΐμη», παρατηρεί ο στρατηγός Μακρυγιάννης, *«παρηγοριόμαστε μ' ένα τρόπον, ότι η τύχη μας έχει τους Έλληνες πάντοτε ολίγους. Ότι αρχή και τέλος, παλαιόθεν και ως τώρα, όλα τα θερία πολεμούν να μας φάνε και δεν μπορούνε. Τρώνε από μας και μένει και μαγιά. Και όταν οι ολίγοι αποφασίσουν να πεθάνουν λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν».*

Μέσα σε τούτο το πνεύμα κινούνταν οι αγωνιστές του '21. Ο Κολοκοτρώνης, που κάθε του λέξη του ήταν απόφθεγμα και κάθε πράξη του ηρωισμός, ήταν βέβαιος πως η Ελλάδα θα ελευθερωθεί, αφού «*ο Θεός υπέγραψε τη λευτεριά της και δεν παίρνει πίσω την υπογραφή του*».

Αυτή η βεβαιότητα δίνει φτερά στους οπλαρχηγούς της Πελοποννήσου και οι επιτυχίες τους στα πρώτα χρόνια –Τρίπολη, Βαλτέτσι, Δερβενάκια – στεριώνουν την Επανάσταση. Ο Παπαφλέσσας, που το Μανιάκι έχει να διηγείται την παλικαριά του, την οποία θαύμασε και ο ίδιος ο Ιμπραήμ, ο Μιαούλης κι ο Κανάρης με τα μπουρλότα τους, που έσπερναν την καταστροφή στον εχθρικό στόλο κι ο Καραϊσκάκης με τη σοφή υποθήκη του «εγώ πεθαίνω, όμως εσείς να είστε μονοιασμένοι και να βαστήξετε την πατρίδα».

Με το ίδιο πνεύμα ξεχωρίζουν γυναικείες μορφές, όπως η Μαντώ Μαυρογένους, η Μπουμπουλίνα, η Τζαβέλαινα, που έδωσαν ηρωικό το παρόν τους στη μεγάλη κλήση και δόξασαν τη χώρα που τις γέννησε.

Οι περιφρονημένοι ραγιάδες, επώνυμοι και ανώνυμοι, νικούν την ανθρώπινη φύση τους και γράφουν ιστορία, όπως αυτή που γράφτηκε στο Μεσολόγγι. Πέλαγο η δύναμη του εχθρού, μα η θέλησή τους βράχος, όπως διαπιστώνει ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός για τους Ελευθέρους Πολιορκημένους του Μεσολογγίου.

Κι όσο οι Έλληνες ήταν μονοιασμένοι, λειτουργούσε το θαύμα. Όταν όμως εμφανίστηκε η διχόνοια, η Επανάσταση διέτρεξε σοβαρό κίνδυνο αποτυχίας, ώστε ο ποιητής να προειδοποιήσει ότι «εάν μισούνται ανάμεσό τους δεν τους πρέπει ελευθεριά». Είναι μήνυμα διαχρονικό, που οι Έλληνες οφείλουμε να μην ξεχνούμε, αφού η διχόνοια, κατά τον ποιητή, «μαδεύει τις δάφνες» των επιτυχιών.

Η Κύπρος είχε τη δική της σημαντική συμβολή στον αγώνα. Ανταποκρίθηκε στις εκκλήσεις της Φιλικής Εταιρείας για την προετοιμασία του αγώνα, ενώ σύμφωνα με επίσημα αρχεία, χίλιοι περίπου Κύπριοι είχαν συμμετάσχει σε διάφορες μάχες της επανάστασης. Στην ίδια την Κύπρο, η αντίδραση των Τούρκων ήταν σκληρή και απάνθρωπη. Με τον απαγχονισμό του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και άλλων ιερωμένων, όπως και τις σφαγές πολλών προυχόντων και δημογερόντων, με λεηλασίες, δημεύσεις περιουσιών και άλλες μορφές καταπίεσης, η Κύπρος πλήρωσε βαρύ τίμημα και οι Τούρκοι δεν άφησαν να εκδηλωθεί άλλη επαναστατική κίνηση.

Όμως η φλόγα της ελευθερίας έκαιγε τις καρδιές των Ελλήνων της Κύπρου, μέχρι που 134 χρόνια μετά από το έπος του '21 ξέσπασε ο απελευθερωτικός αγώνας.

Οι ίδιες αρχές και αξίες της Ελληνικής Επανάστασης ενέπνευσαν και τον δικό μας απελευθερωτικό Αγώνα, ο οποίος μπορεί να θεωρηθεί ως προέκταση του μεγάλου ξεσηκωμού του '21. Κοινά ήταν τα κίνητρα που ωθούσαν τους αγωνιστές σε πράξεις ηρωισμού και αυτοθυσίας, ο έρωτας προς την ελευθερία και η διαφύλαξη της αξιοπρέπειας του Έλληνα. Κοινή και η διαπίστωση πως η Ελευθερία δεν προσφέρεται από τους ξένους, αλλά κατακτάται με τη θέληση και τους αγώνες του λαού. Ο μικρός μας λαός τόλμησε να τα βάλει με μια πανίσχυρη αυτοκρατορία. Όνειρο και κρυφός του πόθος η ελευθερία, η αυτοδιάθεση και η ένωση με την Ελλάδα.

Όταν ο κυπριακός ελληνισμός κατάλαβε ότι δεν είχε άλλη επιλογή παρά να υψώσει το ανάστημά του και να διεκδικήσει τα δικά του, ρίχτηκε αποφασιστικά στον ένοπλο αγώνα για την αποτίναξη του αγγλικού ζυγού. Στο κάλεσμα της πατρίδας, με τις ευλογίες του πολιτικού αρχηγού του Αγώνα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και τις προκηρύξεις του στρατιωτικού αρχηγού Διγενή, έτρεξαν με ενθουσιασμό και δήλωσαν παρόντες νέοι και ηλικιωμένοι, κορίτσια με τη μαθητική ποδιά και γυναίκες, που ήξεραν μόνο το σπιτικό τους ή δούλευαν με τους άντρες τους τη γη. Έδωσαν τον όρκο της ΕΟΚΑ και αγωνίστηκαν στα βουνά, στα χωριά και στις πόλεις, φυλακίστηκαν, περιορίστηκαν σε κρατητήρια χωρίς δίκη, έγιναν ολοκαυτώματα, απαγχονίστηκαν, ψάλλοντας τον ύμνο στην ελευθερία.

Οι Άγγλοι που διαδέχτηκαν στην Κύπρο τους Τούρκους κατακτητές στα 1878, χρησιμοποίησαν κάθε μέσο για να συντρίψουν τον αγώνα. Φυλακίσεις, βασανιστήρια, εξορίες, απαγχονισμοί αγωνιστών και πολλά άλλα μέσα μηχανεύονταν για να κάμψουν το φρόνημα και την αγωνιστικότητα του λαού μας. Όμως, οι νέοι της Κύπρου πολέμησαν και θυσιάστηκαν για τη λευτεριά της πατρίδας όπως οι αγωνιστές του 1821 και έγραψαν χρυσές σελίδες δόξας στην ελληνική ιστορία.

Μελετώντας τη δράση, τη συμπεριφορά και το ήθος των ηρώων μας συμπεραίνουμε πως κατάφεραν να υπερβούν την ανθρώπινη φύση με τις όποιες αδυναμίες της, να υψωθούν πάνω από τα κοινά μέτρα και εκούσια να φτάσουν στη θυσία της ζωής τους.

Τους θυμούμαστε όλους και τους τιμούμε. Τιμούμε τον Γρηγόρη Αυξεντίου, που μόνος πολεμούσε από το κρησφύγετό του για δέκα ώρες τους Άγγλους και, αν και ήξερε πως θα πεθάνει, δεν παραδόθηκε. Έγινε ολοκαύτωμα και δίδαξε τους αγωνιστές όχι μόνο πώς να αγωνίζονται, αλλά και πώς να πεθαίνουν. Τιμούμε τον Κυριάκο Μάτση, που, όταν προδομένος στο κρησφύγετό του κλήθηκε από τους κατακτητές να παραδοθεί, αρνήθηκε δηλώνοντας πως αν θα βγει θα βγει πυροβολώντας. Κι έγινε κι αυτός ολοκαύτωμα. Τιμούμε τους τέσσερεις ήρωες του Λιοπετρίου, που με το ολοκαύτωμά τους μετέτρεψαν έναν ταπεινό αχυρώνα σε προσκύνημα της λευτεριάς.

Τιμούμε τους εννιά ήρωες, που οδηγήθηκαν στην αγχόνη, ψάλλοντας τον ύμνο στην ελευθερία και με τη θυσία τους την καθαγίασαν, ενώ τα φυλακισμένα τους μηνύματα έγιναν βωμός ελευθερίας και τα άγια των αγίων του απελευθερωτικού Αγώνα. Δεν ξεχνούμε τους αμέτρητους γνωστούς και άγνωστους μαχητές της ελευθερίας, κληρικούς και λαϊκούς, τους μαθητές και τις μαθήτριες, τους εκπαιδευτικούς, τις γυναίκες, τους αγρότες και γενικά το σύνολο του απλού λαού, που στήριξε τον Αγώνα για τέσσερα χρόνια, γνωρίζοντας πως η ζωή καταξιώνεται μόνο μέσα σε συνθήκες ελευθερίας.

Κυρίες και Κύριοι,

Οι εθνικοαπελευθερωτικοί αγώνες του '21 και του '55 διδάσκουν ότι ενωμένες οι δυνάμεις ενός λαού μπορούν πολύ πιο εύκολα και αποτελεσματικά να επιτύχουν τους στόχους τους. Μακριά από ακραίες εξάρσεις, που καμιά σχέση δεν έχουν με τον αγνό πατριωτισμό, θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε μέχρι την τελική δικαίωση.

Οι εθνικοαπελευθερωτικοί μας αγώνες δίνουν ακόμα το μήνυμα για τη σημασία και την αναγκαιότητα της ενότητας. Η επανάσταση του '21 και ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της ΕΟΚΑ πέτυχαν, διότι ο στόχος ήταν κοινός για όλους τους Έλληνες: να φύγει ο δυνάστης, να καταλυθεί η σκλαβιά, να ελευθερωθεί η πατρίδα.

Η απόδοση τιμής σε όσους προέταξαν το ανάστημά τους υπερασπιζόμενοι την τιμή και την ακεραιότητα της πατρίδας, αποτελεί διαχρονικό χρέος προς την ιστορία μας, σταθερή υπόμνηση της ανεξόφλητης ευθύνης μας και παντοτινή οφειλή προς τους ήρωες και μάρτυρες της ελευθερίας.

Αναλογιζόμενοι σήμερα τις δικές μας ευθύνες, δεν έχουμε παρά να βαδίσουμε στο δρόμο που εκείνοι χάραξαν με τελικό και αδιαπραγμάτευτο προορισμό μας την ελευθερία, την ενότητα και την εδαφική ακεραιότητα της πατρίδας μας. Με εφόδια μας την ποθούμενη ενότητα και την ομοψυχία, οφείλουμε να συνεχίσουμε τον αγώνα μας για τη διεκδίκηση της εθνικής μας αξιοπρέπειας και των απaráγραπτων δικαιωμάτων του λαού μας που βάνουσα παραβιάζονται από τη βία και την αλαζονεία της τουρκικής κατοχής.

Για 44 σχεδόν χρόνια, οι τραγικές συνέπειες της τουρκικής επιδρομής και της συνεχιζόμενης κατοχής παραμένουν αναλλοίωτες: Οι πρόσφυγες, οι αγνοούμενοι, οι εγκλωβισμένοι, η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών του κυπριακού λαού αποτελούν τα αδιάσειστα τεκμήρια της συνεχιζόμενης διεθνούς παρανομίας εις βάρος της Κύπρου.

Δεν μπορεί να είναι αυτή η μοίρα μας. Η ιστορική μας ευθύνη είναι να αποκαταστήσουμε την ιστορική συνέχεια στον τόπο μας.

Στο διάστημα αυτό έχουμε δυστυχώς γίνει μάρτυρες μιας πρωτοφανούς έξαρσης της αλαζονείας και της επιθετικότητας της Τουρκίας η οποία κατά παραβίαση κάθε έννοιας διεθνούς δικαίου αμφισβητεί με προκλητικό τρόπο τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας, παρεμποδίζοντας με τα πολεμικά της σκάφη ερευνητικά προγράμματα στην αποκλειστική οικονομική μας ζώνη και απειλώντας, πρόσθετα, να αποστείλει δικά της άλλα ερευνητικά σκάφη και γεωτρύπανα, δήθεν για να προστατεύσει τα συμφέροντα των Τουρκοκυπρίων. Στην πραγματικότητα, όμως, είναι τις δικές της παράνομες βλέψεις που προσπαθεί να εξυπηρετήσει θέτοντας υπό τον έλεγχο της όχι μόνο ολόκληρη την Κύπρο αλλά και την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Παρακολουθούμε με ψυχραιμία τις εξελίξεις έχοντας την ισχυρή στήριξη και την αλληλεγγύη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως καταδείχθηκε και από τα αποτελέσματα της τελευταίας Συνόδου Κορυφής και τις άλλες επαφές του Προέδρου της Δημοκρατίας, όπως και του Υπουργού Εξωτερικών, στις Βρυξέλλες. Η Τουρκία δεν παραβιάζει μόνο τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας, απειλεί και τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτά, ενώ η δική μας πλευρά έχει καταστήσει σαφές προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών ότι είναι έτοιμη να προσέλθει άμεσα σε διάλογο που να άπτεται των εσωτερικών πτυχών, αλλά και να συμμετάσχει σε μια νέα διεθνή διάσκεψη εφόσον προηγηθεί η κατάλληλη προετοιμασία και συμμετάσχουν επίσης σε αυτήν ενεργά τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα πρέπει όμως προηγουμένως – και αυτό έχει καταστεί επίσης σαφές – να αρθούν οι παράνομες ενέργειες της Τουρκίας και οι όποιες απαράδεκτες αξιώσεις από πλευράς Τουρκοκυπρίων, ώστε οι νέες διαπραγματεύσεις να διεξαχθούν σε ένα κλίμα που να μπορεί να υποβοηθήσει τη θετική τους εξέλιξη, αν, βέβαια, αυτό είναι και στις προθέσεις της Τουρκίας η οποία θα πρέπει να λάβει τις αποφάσεις που της αναλογούν για την αίσια έκβαση τους.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση, στόχος και επιδίωξη της δικής μας πλευράς είναι η απαλλαγή της Κύπρου από την κατοχή και η επανένωση του νησιού μέσω μιας μόνιμης και διαρκούς λύσης που θα διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες όλων των Κυπρίων, χωρίς εγγυητικά και επεμβατικά δικαιώματα οποιασδήποτε χώρας, πόσο μάλλον της Τουρκίας που παράνομα κατέχει εδώ και 44 χρόνια σημαντικό τμήμα των εδαφών μας στερώντας από το λαό μας τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του.

Στον αγώνα μας αυτό μας εμπνέουν τα μηνύματα των εθνικών επετείων. Η αγωνιστικότητα, η πίστη προς τα δίκαια μας, η συστράτευση, η ενότητα, ο παραμερισμός των παθών και των μικροτήτων, και η απαίτηση όπως υπεράνω όλων να τίθεται το εθνικό συμφέρον, είναι οι προϋποθέσεις που μπορούν να μας οδηγήσουν σε πολύ καλύτερες ημέρες και η Κύπρος να μετατραπεί σε τόπο ειρήνης, δημοκρατίας, ασφάλειας και ευημερίας για όλους τους νόμιμους κατοίκους της. Έτσι μπορούμε να φανούμε αντάξιοι των προσδοκιών του ηρώων μας και να δικαιώσουμε τη θυσία τους.